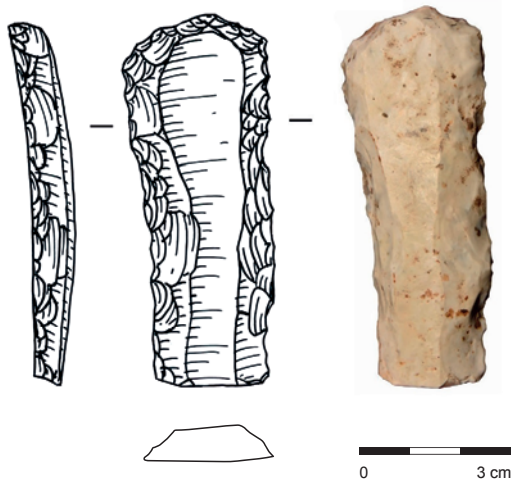

říčky Libuška zaznamenány již dřívějšími povrchovými sběry J. Diviše a D. Fryče přibližně 600 m severovýchodním směrem od místa výše popisovaného solitérního nálezů škrabadla na čepeli (Diviš 2004; Diviš, Fryč 2020; Schenk 2021).

Literatura

- Diviš, J. 2004:** Archeologické nálezy od osady Kudlov u Sušice, okr. Přerov. *Archeologie Moravy a Slezska IV*, 16–20.
- Diviš, J., Fryč, D. 2020:** Sušice (k. ú. Sušice u Přerova, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 61(1), 140–141.
- Schenk, Z. 2021:** Nejstarší osídlení katastru obce Sušice u Přerova ve světle archeologických pramenů. In: Z. Schenk et al.: *Pravěké až středověké osídlení katastru obce Sušice u Přerova ve světle archeologických pramenů*. Sušice: obec Sušice, 14–17.

Obr. 25. Sušice. Mladopaleolitické škrabadlo na zlomené čepeli s oboustrannou retuší. Foto Z. Schenk, kresba D. Figel'.

Fig. 25. Sušice. Upper Paleolithic endscraper on a broken blade with bilateral retouch. Photo by Z. Schenk, drawing by D. Figel'.

Summary

An isolated Upper Paleolithic artefact – an endscraper on a broken blade with bilateral retouch made of erratic flint with strong patina (Fig. 25), was found in 2023 during a surface survey in 'Dílnice' field, near the spot height of 235 m (Sušice u Přerova cadastral area, Přerov District).

Zdeněk Schenk, Bohumil Gibala

Štítná nad Vlárří-Popov (okr. Zlín)

„Zmilové horky“.

Pozdní fáze mladého paleolitu. Ojedinelé artefakty. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezů: 1 ks dočasně u nálezce, 5 ks Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos.

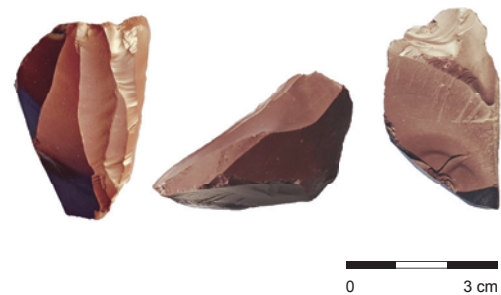
Lokalizace: WGS-84: 49.0755906N, 17.9918511E

Na jižním výběžku kóty 504 m Otěpková, v nadmořské výšce 327 m, vyzdvihl autor zprávy na jaře 2022 malý soubor štípané industrie z radiolaritu v počtu šesti kusů s převahou výrobního odpadu. Nejzajímavějším artefaktem v drobné kolekci je jádro (obr. 26).

Poloha, vybíhající hřbítek s plošinkou situovaný nad Tuříčským potokem, byla pisatelem vytipována na základě programu Analýza výškopisu (<https://ags.cuzk.cz/av/>) jako místo příhodné pro paleolitické osídlení v oblasti, kterou pravděpodobně procházela distribuční trasa atraktivní suroviny na výrobu štípané industrie – radiolaritu typu Vršatské Podhradie. Většina morfologicky podobných míst v údolí Vlárří, kde by bylo možno předpokládat nálezy štípané industrie, není bohužel v současnosti již orána. Převažují zde pastviny nebo les, a místa jsou tudíž povrchovým sběrům nepřístupná.

Literatura

Neuveдено.

Obr. 26. Štítná nad Vlárří-Popov. Radiolaritové jádro. Foto P. Šmacha.

Fig. 26. Štítná nad Vlárří-Popov. Radiolarite core. Photo by P. Šmacha.

Summary

A small assemblage of chipped stone industry was collected on the southern outcrop of the Otěpková spot height of 504 m in 'Zmilové horky' field (Štítná nad Vlárří-Popov cadastral area, Zlín District) in the spring of 2022. The assemblage consists of six radiolarite pieces, predominantly production waste. The most intriguing artefact is a core (Fig. 26).

Petr Šmacha

Želeč (k. ú. Želeč na Hané, okr. Prostějov)

„Holcase za státní“; parc. č. 1625.

Mladý paleolit. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.3525300N, 17.0689992E

Paleolitické osídlení v okolí Brodku u Prostějova na katastru obcí Ondratice, Želeč, Drysice, a Otaslavice je známé již od konce devatenáctého století (Maška, Obermaier 1911; Mlejnek 2015). Nejvíce povrchových nálezů štípané industrie přitom pochází z centrální lokality Ondratice I/Želeč (Svoboda 1980; Mlejnek et al. 2012; Oliva 2021). Jádro nálezů z této polohy můžeme na základě techno-typologické analýzy datovat do počátku mladého paleolitu, ačkoliv menší část nálezů náleží i mladším obdobím. V roce 2009 se v těžebním prostoru přilehlé ondratické pískovny podařilo objevit intaktní sedimenty obsahující paleolitickou kulturní vrstvu s ohništi a nepočtenými kamennými artefakty, která byla datována do období GI (Greenland Interstadial) 11 (přibližně 43 000 let BP cal). Tato lokalita, nacházející se v poloze „Holcase za státní“, nazvaná Želeč I, byla

následně v letech 2010–2012 podrobena archeologickému výzkumu (Mlejnek et al. 2016; Mlejnek, Vadoc 2014; Mlejnek et al. 2013; Mlejnek, Škrdla 2012; Mlejnek et al. 2011; Škrdla, Mlejnek 2010). Nejvíce nálezů přinesla hlavní sonda Zel_4a.

V roce 2022 se mezinárodnímu týmu soustředěnému kolem centra ERCA (oddělení Archeologického centra Olomouc, p. o.) podařilo získat grant z Visegradského fondu, zaměřený na téma výzkumu období příchodu prvních moderních lidí do střední Evropy. Hlavní část tohoto projektu představovalo pokračování ve výzkumu lokality Želeč I a odebrání vzorků sedimentu, které byly následně podrobeny přírodovědným analýzám s cílem upřesnit informace o přírodním prostředí, jež zde panovalo v době osídlení lokality prvními lidmi, a také o způsobu vzniku a době uložení zde dochovaných sedimentů.

V rámci výzkumu v srpnu 2022 došlo k vyhloubení několika dalších sond v těžebním pásmu pískovny. Kromě toho došlo také k prosondování pole v místě povrchové lokality Ondratice I/Želeč. Za zmínku stojí rovněž objev nové koncentrace povrchových nálezů Želeč II amatérským spolupracovníkem P. Štěpánkem (WGS-84: 49.3515375N, 17.0707347E). Hlavním výsledkem výzkumné sezony 2022 bylo ale rozšíření sondy Zel_4a na lokalitě Želeč I o dalších 9 m² a následně odebrání vzorků (obr. 27). Konkrétně se jednalo o vzorky na analýzu mikromorfologie sedimentů a geochemické analýzy (L. Lisá), na antrakologickou analýzu a analýzu rostlinných makrozbytků (M. Hajnalová), na OSL datování (P. Moska), na fytolitovou analýzu (Á. Pető) a konečně na radiokarbonové datování. Nepočtenou kolekci nově nalezené štípané industrie analyzoval O. Mlejnek, který také aktualizoval plán prostorové distribuce nálezů. V průběhu roku 2023 došlo k provedení jednotlivých přírodovědných analýz odebraných vzorků. Příprava nálezové zprávy a finální publikace výsledků je plánována na rok 2024. Doufáme, že poznatky získané z této lokality významně přispějí k rozšíření vědomostí souvisejících s příchodem moderních lidí do střední Evropy.

Literatura

- Maška, K., Obermaier, H. 1911: La station solutréenne de Ondratitz (Moravie). *L'Anthropologie* 22, 403–412.
- Mlejnek, O. 2015: *Paleolit východních svahů Dražanské vrchoviny*. Dissertationes Archaeologicae Brunenses/Pragensesque 18. Brno: Masarykova univerzita.
- Mlejnek, O., Škrdla, P. 2012: Želeč (k. ú. Želeč na Hané, okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 53(1), 118–122.
- Mlejnek, O., Škrdla, P., Novák, J. 2013: Želeč (k. ú. Želeč na Hané, okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 54(1), 131–133.
- Mlejnek, O., Škrdla, P., Přichystal, A. 2012: Ondratice I/Želeč – An Early Upper Palaeolithic Site in Central Moravia. *Archäologisches Korrespondenzblatt* 42(3), 295–314.
- Mlejnek, O., Škrdla, P., Tostevin, G. B., Lisá, L., Novák, J. 2016: Želeč I (okr. Prostějov / CZ) – The Early Upper Palaeolithic stratified site. The question of the integrity of the Ondratice I/Želeč surface collection. *Archäologisches Korrespondenzblatt* 46(1), 1–14.

Mlejnek, O., Škrdla, P., Tostevin, G. B., Přichystal, A., Novák, J., 2011: Želeč (k. ú. Želeč na Hané, okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 52(1), 151–154.

Mlejnek, O., Vadoc, M. 2014: Želeč (k. ú. Želeč na Hané, okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 55(1), 153–154.

Oliva, M. 2021: Ondratice I/Želeč: Ústřední mladopaleolitická stanice s listovitými hroty. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* CVI(1), 3–74.

Svoboda, J. 1980: *Křemencová industrie z Ondratice. K problému počátků mladého paleolitu*. Studie Archeologického ústavu Československé akademie věd v Brně IX(1). Praha: Academia.

Škrdla, P., Mlejnek, O. 2010: Želeč (k. ú. Želeč na Hané, okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 51, 296–301.

Obr. 27. Želeč I. Pokračování výzkumu v sondě Zel_4a v roce 2022. Foto O. Mlejnek.

Fig. 27. Želeč I. Continuation of the excavation in the trench Zel_4a in 2022. Photo by O. Mlejnek.

Summary

The Želeč I stratified site (Želeč na Hané cadastral area, Prostějov District), located in the area of the Ondratice sand mine, has been systematically surveyed since 2009 (Mlejnek et al. 2016). In 2022, the research of this Early Paleolithic site was financially supported by the Visegrad Fund, enabling the continuation of investigation in the Zel_4a trench (Fig. 27). An additional area of 9 m² was excavated, and the sediment was sampled for paleobotanical (charcoal and phytolith) and geoarchaeological (geochemical and micromorphological) analyses, as well as for radiocarbon and OSL dating. All these samples were analysed in 2023 and the final results will be published in 2024.

Ondřej Mlejnek, Roman Bortel, Antonín Frélich, Mária Hajnalová, Radek Johančík, Lenka Lisá, Piotr Moska, Ákos Pető, Petr Škrdla